

BÖLÜM 4

2000-2021 YILLARI ARASINDA MÜZİK ARAŞTIRMALARINDA YER ALAN ANAHTAR KELİMELERE İLİŞKİN BETİMSSEL BİR ANALİZ

Demet AYDINLI GÜRLER¹

GİRİŞ

Yükseköğretim kurumlarındaki üniversitelerin ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında eğitim-öğretimin yanı sıra akademik çalışmalar ile yayınlar üretilir. Bilim ve/veya sanat dalında üretilen yayınların bilime katkı sağlaması için araştırmacının tez hazırlama aşamasında bilgiye ulaşma, bilgiyi seçme, kavrama, özümseme, değerlendirme ve aktarma becerilerini doğru ve etkin bir şekilde ortaya koyması gerekir. Araştırmacılar, genellikle yeni bir bilimsel çalışma yapmadan önce literatür taraması yapar, önceden yapılan araştırmaları irdeler, araştırmasına katkıda bulunacak bilgileri seçer, kıyaslar, ilişkilendirir ve kullanır. Bu süreçte araştırmacı ilk olarak çalışmaların içeriği ile ilgili bilgi edinmek için pratik ve uygun bir yol olan anahtar kelimelerin taranmasına başvurur.

Türk Dil Kurumu (TDK) Güncel Türkçe Sözlük'e göre anahtar kelime "bir yazıda konuyu en açık bir biçimde yansıtan kelime veya kelime grubu, anahtar sözcük" olarak betimlenmiştir (TDK, 2011, s. 120). Birdevrim'e göre (2018) anahtar kelimeler okuyucuya aramakta olduğu veri hakkında bir ön fikir verir, bu sayede okuyucu bilgiye hızlı ve doğru bir şekilde ulaşır. Araştırmacılar literatür taraması esnasında ilk olarak tüm metni okumak yerine anahtar kelimeler ile çalışmaların belirli bölümlerini okur ve kendi araştırmaları ile ilgili olup olmadığına karar verir (Cin Şeker, 2020). Araştırmacı anahtar kelime kullanırken çalışmasını diğer araştırmacılar için en kolay şekilde bulunabilir hale getirmeyi amaçlamaktadır (Tatar ve Tatar, 2008).

Anahtar kelimeler genellikle araştırmacının raporlaştırma aşaması bittikten sonra araştırmacı tarafından belirlenir. Anahtar kelimeler ait olduğu araştırmada vurgu yapılması düşünülen yönler esas alınarak, konuyla ilgili yaklaşımlara, başka kaynaklara, kullanılan strateji, yöntem, tekniklere veya örnekleme göre belirlenebilir (Tatar ve Tatar, 2008).

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, demetag@karatekin.edu.tr

anahtar kelimelerin Reşat Aysu, Saip Egüz, Göksel Baktagir, Edvin Gordon, Kodaly olduğu görülmüştür. Diğer 51 anahtar kelime ise sadece birer kez kullanılmıştır.

Araştırma sonucuna göre sunulabilecek öneriler şunlardır:

Anahtar kelimeler, yapılan araştırmanın diğer araştırmacılar tarafından keşfedilmesi ve farklı araştırmalara katkıda bulunması açısından pratik bir yoldur. Bu nedenle yapılan araştırmaların tanınması ve değerlendirilmesi açısından araştırmacıların anahtar kelime kullanımına önem vermesi önerilebilir.

Anahtar kelimeler, araştırmacılar tarafından çalışmaların içeriği hakkında bilgi vermesi, literatür taramasında zaman kazandırması amacıyla ait olduğu metni etkili bir şekilde yansıtan kelime ya da kelime öbekleri olarak yapılandırılmalıdır.

Araştırmacılara, geçmişte yapılan çalışmaları dikkate almaları ve konu tekrarı ihtimalini gözeterak araştırma konusu seçmeleri önerilebilir.

Bu araştırma çalgı, çalgı eğitimi, repertuvar, besteci/müzyisyen kategorileri ile sınırlıdır. Gelecekte yapılacak olan araştırmalarda farklı kategori veya temalar altında inceleme yapılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Birdevrim, A.S. (2018). *Bilimsel yayınlardan anahtar kelime çıkarımı*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Cin Şeker, Z. (2020). Ana Dili Eğitimi Dergisi'nde yayınlanan makalelerin anahtar kelimeleri üzerine betimsel bir analiz. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 797-811.
- Çakır, H., & Kılıç, M. S. (2016). Adli bilişimde anahtar kelime araması metodu ve önemi. *International Journal of Human Sciences*, 13(1), 2368-2384. doi:10.14687/ijhs.v13i1.3401.
- Dener, H. I., & Yıldızeli, A. (2006). Öz Yazma: Süreç ve İlkeleri. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık 4. *Ulusal Sempozyumu*, 17.11.2006, Ankara, 37-48.
- Erdem, M.D., & Gün, M., & Şengül, M., & ark. (2015). Yabancı dil olarak türkçe öğretimi alanında yazılmış bilimsel makalelerde geçen anahtar sözcüklere ilişkin bir içerik analizi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1), 213-237. doi: 10.7822/omuefd.34.1.13
- Kabasakal, İ. (2017). 1996-2015 arası yayımlanan bilgi sistemleri makalelerinin anahtar kelimelerine ilişkin retrospektif bir çalışma. *International Journal of Academic Value Studies*, 3(12), 71-79.
- Karadağ, E. (2009). Eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik açıdan incelemesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87.
- Kılıç Tapu, I. (2017). Müzik öğretmenliği eğitimi sürecinin lisansüstü tezlerdeki görünümü. *Journal Of Social And Humanities Sciences Research*. 4(11), 504-513.
- Kuzu, A. (2013). Araştırmaların planlanması. A.A. Kurt. (Editör) *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (1. Baskı). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Web-Ofset Tesisleri, 19-45.
- Küçük, S. & Kaya, E. (2018). Yabancı dil olarak türkçe öğretimi ile ilgili hazırlanan tezlerde geçen anahtar kelimelere yönelik içerik analizi. *Journal of History Culture and Art Research*, 7(5), 442-456. doi:http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v7i5.1880

- Pečarić, Đ. & Tuđman, M. (2012). Understanding the development of information science in croatia. co-word analysis of doctoral dissertations from 1978 to 2009. *Zarządzenie Biblioteką*, Nr 1, 97-112.
- Sae-Bom, K. & Eun-Suk, L. (2019) Comparative analysis on design key-word of the four major international fashion collections -focus on 2018 fashion collection-. *Journal of the Korea Fashion & Costume Design Association*, 21(3), 109-119. doi:https://doi.org/10.30751/kfcda.21.3.109
- Şahin, Ç. (2017). Nitel veri analizi. R.Y. Kıncal. (Editör) *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (5. Baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 185-192.
- Tatar, E. & Tatar, E. (2008). Analysis of science and mathematics education articles published in Turkey-I: keywords. *İnönü University Journal of the Faculty of Education*, 9(16), 89-103.
- Türk Dil Kurumu (2011). *Türkçe sözlük*. (11. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları
- Uçan, A. (2018). Dünyada müzik araştırmalarına genel bir bakış ve KKÜ 1. Uluslararası müzik araştırmaları öğrenci kurultayı. *Online Journal of Music Sciences*, 3(2), 7-45. Doi: 10.31811/ojomus.491235
- Xiumin, L. & Zheng, L. (2019). Knowledge engineering research topic mining based on co-word analysis. *The 31st International Conference on Software Engineering and Knowledge Engineering (SEKE 2019)*, 10-12 July 2019, Portugal, Lisbon, (pp. 650-777).
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.